

та зміцнення здоров'я людини, виховують організованість і дисциплінованість, сприяють дружбі та товаришуванню тощо.

Отож, ефективне виховання ціннісних орієнтацій особистості здійснюється на основі загальних суспільних цінностей та під впливом соціально-педагогічних чинників.

Список використаних джерел

1. Бех І. Особистісно зорієнтоване виховання. К.: ІЗМН, 1998. 204 с.
2. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дрогобич: Коло, 2003. 528 с.
3. Костів В. Родинна педагогіка: У 3-х т. Том II. Основи родинного виховання. Івано-Франківськ, 2006. 288 с.
4. Стельмахович М. Українське національне виховання. *Вибрані педагогічні твори: у 2 т.* Івано-Франківськ-Коломия: Видавничо-поліграфічне товариство «Вік», 2011. Т.1. 520 с.

Матюшинець Я.В.,

аспірантка, викладач кафедри педагогіки та психології

Київського університету імені Бориса Грінченка

ІДЕЇ М. ВОЛОДЬКЕВИЧА ПРО ПІДГОТОВКУ ДИТИНИ ДО ЖИТТЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ (1900-і рр.)

Поступ Нової української школи актуалізує пошук продуктивних підходів до створення та діяльності розвивальних середовищ для дітей молодшого шкільного віку; вдосконалення їх функціональності.

Аналіз досліджень з означеної проблематики показав, що діяльність українського педагога-методиста є предметом наукових розвідок сучасних українських учених: В. Вдовенко, О. Гур'янова, В. Постолатій (дидактичні

погляди М. Володькевича) [3], Н. Дічек (продуктивні ідеї М. Володькевича в руслі педагогіки початку XX століття) [5], Є. Антипін (окремі аспекти створення розвивальних середовищ для дітей) [1]; О. Барило (провідні ідеї вільного виховання в реформаторській педагогіці кінця XIX - першої третини XX століття) [2]; Г. Іванюк (соціально-економічні та політичні аспекти розвитку початкової освіти в Україні (1917-1919)) [5].

За результатами вивчення досліджень сучасних науковців нами було виявлено, що незважаючи на значну кількість джерел із окремих аспектів означеної проблематики, нами не було виявлено цілісного дослідження про розвивальні середовища для дітей молодшого шкільного віку на теренах України (початок XX століття). З огляду на значущість наукової проблеми, варто здійснити студіювання продуктивних педагогічних ідей попередніх періодів задля інтеграції їх у педагогічну практику сучасних закладів початкової освіти України.

Суголосними до нинішнього інтерпретування актуальних проблем розбудови Нової української школи є ідеї М. Володькевича щодо провідних принципів створення розвивального середовища для дітей молодшого шкільного віку. Окрім того, у праці «Про основоположні принципи, викладання природознавства в середній школі» [4] широко окреслено засоби для ознайомлення школярів із навколишнім світом та явищами природи. Автор названої вище книжки висвітлив основоположну ідею створення розвивального середовища для дітей молодшого шкільного віку, а саме: принцип всебічного розвитку знань, умінь і навичок, здібностей дітей і підготовки їх до подальшого дорослого життя. Відтак, педагогічна діяльність вчителя має бути спрямована на удосконалення особистісних якостей дітей (учнів) [4, с. 4-5]; зважаючи на це, будь-яка діяльність педагога має враховувати їхні інтереси та позитивно впливати на особистісний розвиток. Таким чином, відбувається розвиток фізичних сил дитини та формується усвідомлення алгоритмів та наслідків своєї

діяльності [4, с.27]. Окрім того, середовище школи має формувати в учнів усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків та способів подолання проблемних ситуацій [4, с.31]. Розуміння педагогом індивідуальних особливостей психіки дитини, її інтересів, інтелектуального рівня дають можливість сформувати загальне уявлення про особистість учня [4, с.39-40]. Тому, в умовах функціонування розвивального середовища для дітей молодшого шкільного віку варто враховувати вищезазначені аспекти, адже вони відіграють вагоме значення для становлення особистості вихованця.

Студіювання першоджерел дає змогу розширити в педагогічному дискурсі знань про здобутки педагогів практиків на початку XX століття, зокрема ідеї щодо впливу розвивального середовища початкової школи на особистісне зростання учнів, висвітленої М. Володькевичем. Окремі положення викладені в працях цього педагога можуть слугувати предметом цілісних історико-педагогічних досліджень.

Список використаних джерел

1. Антипін Є. Б. Наступність у вихованні й навчанні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в історико-педагогічному контексті кінця XIX – початку XX століття / Є. Б. Антипін // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2015. – № 10. – С. 223-230.
2. Барило О. А.. Ідеї вільного виховання в реформаторській педагогіці кінця XIX – першої третини XX століття : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / Барило Олена Андріївна; [наук. керівник Коваленко Євгенія Іванівна] ; Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2004. – 20 с.
3. Вдовенко В. В. Український педагог і методист Микола Володькевич / В. В. Вдовенко, О. В. Гур'янова, В. В. Постолатій // Наук. зап. Кіровоград. держ. пед. ун-т. Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград : КДПУ

ім. В. Винниченка, 2011. – Вип. 101. – С. 70 – 79.

4. Володькевич Н. О принципах, которые должны быть положены в основу преподавания естествознания в средней школе. Педагогическая мысль. Издание Коллегии Павла Галагана. Под ред. проф. И.А. Сикорского, пр.-доц. И.И. Гливенко. Вып. II. – К., 1905. – 309 с.
5. Дічек Н. П. Гуманістична спрямованість діяльності першого в Україні (1900–1917 рр.) жіночого приватного комерційного училища Л. М. Володкевич / Н. П. Дічек // Рідна шк. – 2004. – № 9. – С. 64–66.
6. Іванюк Г. І. Нормативно-правове забезпечення становлення й функціонування нової школи в добу Української революції (1917–1921 рр.) / Г. І. Іванюк. // Збірник матеріалів Всеукраїнського науково-практичного семінару «Розвиток освіти в добу Української революції (1917–1921)». – 2017. – С. 8-10.

Олійник І. О.,

*старший викладач кафедри педагогіки та психології
початкової освіти Кременчуцького педагогічного
коледжу імені А.С.Макаренка*

ВИХОВАННЯ ЩАСЛИВОЇ ДИТИНИ

Феліксологія виховання (від лат. «Felix» – «щасливий», «несе щастя», «приносить щастя») – це науково-педагогічне спрямування теоретичної думки педагога, що розробляє змістовну характеристику виховання, яке забезпечує здатність дитини бути щасливою у цьому житті на цій землі.

Питання феліксології виховання вивчено недостатньо, ним займалися окремі фахівці, серед них Павлова О. П., Щуркова Н. Є., Субетто О. І., Крошка С. А., Мінєнко Г. М.